

Klausimai ir atsakymai apie vairuotojų komandiravimą pagal Direktyvą (ES) 2020/1057 vykdant krovinių vežimą¹

ATSAKOMYBĖS RIBOJIMO PAREIŠKIMAS. Šį vadovą parengė Komisijos tarnybos ir jis Europos Komisijos neįpareigoja. Autoritetingai aiškinti Sąjungos teisę yra kompetentingas tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

BENDRIEJI KRITERIJAI kuriais nustatoma, kada vairuotojas yra arba nėra komandiruojamas pagal Direktyvą (ES) 2020/1057

Direktyvoje (ES) 2020/1057² (toliau – Direktyva) nustatytos konkrečios taisyklės, susijusios su Direktyva 96/71/EB³ ir Direktyva 2014/67/ES⁴, kurios abi yra teisėkūros procedūra priimti aktai dėl darbuotojų komandiravimo teikiant paslaugas. Joje išskiriamos vežimo operacijų rūšys, kurioms turėtų būti taikomos komandiravimo taisyklės, ir tos, kurioms komandiravimo taisyklės neturėtų būti taikomos. Bendras tokio atskyrimo kriterijus yra ryšio su priimančiosios valstybės narės teritorija laipsnis⁵.

Tiksliau, iš Direktyvos (ES) 2020/1057 matyti, kad vairuotojai, atliekantys vežimo operacijas kitose valstybėse narėse nei ta, kurioje yra įsisteigęs vairuotojo darbdavys, yra **komandiruojami**, kai atlieka šias operacijas:

- 1) **vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijas⁶** – tai vežimo operacijos, vykdomos tarp dviejų valstybių narių arba tarp valstybės narės ir trečiosios valstybės, iš kurių nė viena nėra šias operacijas vykdančio vežėjo įsisteigimo⁷ šalis;

¹ Šiame vadove pateikiami tik klausimai ir atsakymai apie vairuotojų komandiravimą vykdant krovinių vežimą keliais. Ta pačia tema bus parengtas kitas klausimų ir atsakymų rinkinys, susijęs su keleivių vežimo taisyklėmis.

² 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios kelių transporto vairuotojų komandiravimo taisyklės ir iš dalies keičiami Direktyva 2006/22/EB, kiek tai susiję su vykdymo užtikrinimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 249, 2020 7 31, p. 49).

³ 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje (OL L 18, 1997 1 21, p. 1).

⁴ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (OL L 159, 2014 5 28, p. 11).

⁵ Direktyvos (ES) 2020/1057 9 konstatuojamoji dalis: „subalansuotos sektoriui skirtos taisyklės dėl darbuotojų komandiravimo turėtų būti pagrįstos pakankama vairuotojo bei teikiamų paslaugų ir priimančiosios valstybės narės teritorijos sąsaja. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tų taisyklių vykdymui užtikrinti, turėtų būti atskirtos skirtingos vežimo operacijų rūšys, priklausomai nuo ryšio su priimančiosios valstybės narės teritorija laipsnio.“

⁶ Direktyvos 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse jos vadinamos nedvišalėmis tarptautinėmis vežimo operacijomis.

- 2) **kabotažo** operacijas – tai vidaus vežimo operacijos samdos pagrindais arba už atlygį, kurias valstybės narės teritorijoje laikinai vykdo kitoje valstybėje narėje įsisteigęs vežėjas⁸.

Vairuotojas **nelaikomas komandiruoju**, kai atlieka:

- 1) **tarptautines dvišales** vežimo operacijas⁹ – tai vežimo operacijos, vykdomos pagal vežimo sutartį tarp valstybės narės, kurioje įsisteigęs vežėjas (įsisteigimo valstybė narė), ir kitos valstybės narės ar trečiosios valstybės arba tarp kitos valstybės narės ar trečiosios valstybės ir įsisteigimo valstybės narės;
- 2) **ribotus papildomus pakrovimo ir (arba) iškrovimo veiksmus**¹⁰ (t. y. pirmiau aprašytas vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijas) vykdamas dvišales operacijas valstybėse narėse arba trečiojoje valstybėje, kurias vairuotojas kerta;
- 3) **tranzitą**¹¹ per valstybės narės teritoriją be jokių pakrovimo ar iškrovimo veiksmų;
- 4) **kombinuotojo vežimo operacijos pradinės arba galutinės atkarpos**¹² operacijas, kaip apibrėžta Tarybos direktyvoje 92/106/EEB¹³, jei kelio atkarpą sudaro tarptautinė dvišalė vežimo operacija.

VEŽĖJO ADMINISTRACINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI prieš komandiravimą, jo metu ir po jo

Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 11 ir 12 dalyse nurodyti administraciniai reikalavimai, kuriuos vežėjas turi įvykdyti, kad įrodytų, jog laikosi vairuotojų komandiravimo taisyklių.

Prieš komandiravimą vežėjas:

- pateikia komandiravimo deklaraciją valstybės narės, į kurią vairuotojas komandiruojamas, institucijoms;
- ne vėliau kaip komandiravimo pradžioje;
- naudodamasis daugiakalbe viešąja sąsaja, prijungta prie Vidaus rinkos informacijos (IMI) sistemos;

Komandiravimo deklaracijos turinys:

1. vežėjo tapatybė, nurodant bent jau Bendrijos licencijos numerį (jei šis numeris turimas);
2. transporto vadybininko arba kito kontaktinio asmens įsisteigimo valstybėje narėje, kuris palaikytų ryšius su priimančiosios valstybės narės, kurioje teikiamos paslaugos, kompetentingomis institucijomis ir kuris siųstų dokumentus arba pranešimus ir juos gautų, kontaktiniai duomenys;
3. vairuotojo tapatybė, gyvenamosios vietos adresas ir vairuotojo pažymėjimo numeris;
4. vairuotojo darbo sutarties galiojimo pradžios data ir jai taikoma teisė;
5. numatoma komandiravimo pradžios ir pabaigos data;
6. motorinių transporto priemonių registracijos numeriai;
7. vykdoma transporto paslaugų rūšis (pvz. krovinių vežimas, keleivių vežimas, tarptautinis vežimas arba kabotažo operacijos).

---

⁷ Įsisteigimo valstybė narė apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1071/2009 2 straipsnio 8 dalyje.

⁸ Prekių vežimo kabotažo operacijos direktyvoje apibrėžtos atsižvelgiant į 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1072/2009 dėl bendrųjų patekimo į tarptautinio krovinių vežimo kelių transportu rinką taisyklių (OL L 300, 2009 11 14, p. 72).

⁹ Direktyvos (ES) 2020/1057 10 konstatuojamoji dalis ir 1 straipsnio 3 ir 4 dalys;

¹⁰ Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa;

¹¹ Direktyvos (ES) 2020/1057 11 konstatuojamoji dalis ir 1 straipsnio 5 dalis;

¹² Direktyvos (ES) 2020/1057 12 konstatuojamoji dalis ir 1 straipsnio 6 dalis;

¹³ 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos direktyva 92/106/EEB dėl tam tikrų kombinuoto krovinių vežimo tarp valstybių narių tipų bendrųjų taisyklių nustatymo (OL L 368, 1992 12 17, p. 38).

Komandiravimo metu vežėjas:

- užtikrina, kad vairuotojai turėtų šiuos dokumentus:
  - popierinę arba elektroninę komandiravimo deklaracijos formą;
  - priimančiojoje valstybėje narėje vykdomų vežimo operacijų įrodymus, pavyzdžiui, elektroninį važtaraštį (e-CMR);
  - tachografo įrašus (visų pirma valstybių narių, kuriose vairuotojas vykdė vežimo operacijas, šalies simbolius).

Po komandiravimo vežėjas:

- ne vėliau kaip per aštuonias savaites nuo priimančiosios valstybės narės prašymo gavimo dienos per viešąją sąsają, prijungtą prie IMI sistemos, išsiunčia prašomus dokumentus, pvz:
  - tachografo įrašus;
  - važtaraščius;
  - dokumentus, susijusius su vairuotojo atlyginimu už komandiravimo laikotarpį;
  - darbo sutartį;
  - su vairuotojo darbu susijusius darbo laiko apskaitos žiniaraščius;
  - vairuotojo darbo užmokesčio mokėjimą patvirtinančius dokumentus.

Valstybių narių institucijos negali nustatyti papildomų administracinių reikalavimų vežėjams, išskyrus nurodytus Direktyvoje, kuriais siekiama patikrinti, kaip laikomasi jos nuostatų.

VEŽIMO OPERACIJOS SCENARIJAI

Toliau paaiškinta ir parodyta, kaip komandiravimo taisyklės taikomos įvairiais vežimo operacijų scenarijų atvejais.

- I. DVIŠALĖ
- II. VEŽIMAS kitos šalies kelių transporto priemone
- III. KABOTAŽAS
- IV. TRANZITAS
- V. REISAI BE KROVINIO

Paaiškinimai

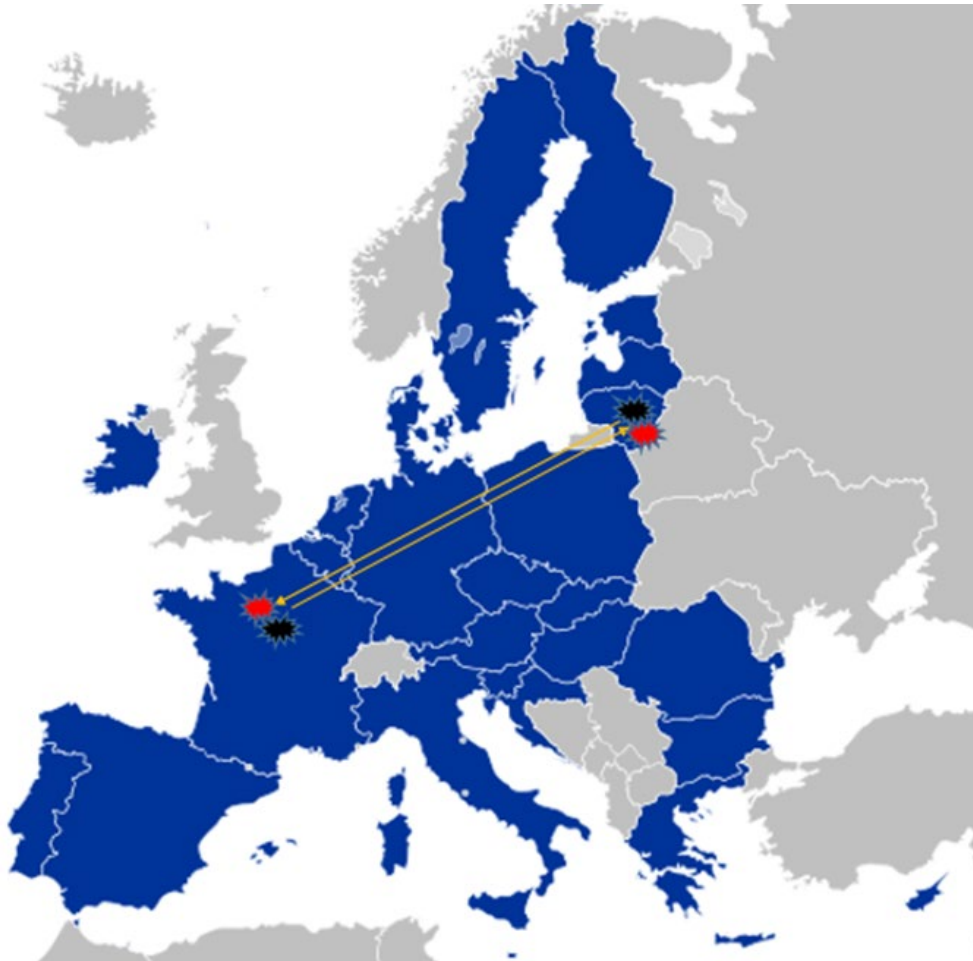
- ✳ Vežimo pradžia ir pakrovimas
- ✳ Išskrovimas ir vežimo pabaiga
- ✳ Pirmosios papildomos operacijos pakrovimas
- ✳ Pirmosios papildomos operacijos išskrovimas
- ✳ Antrosios papildomos operacijos pakrovimas
- ✳ Antrosios papildomos operacijos išskrovimas
- ➔ Dvišalė operacija
- ➔ Papildoma vežimo operacija, kuriai taikoma išimtis
- ➔ Vežimo operacija, kuriai netaikoma išimtis
- ➔ Tranzitas / reisas be krovinių

I. DVIŠALĖ

1. Kokioms tarptautinėms dvišalėms vežimo operacijoms netaikomos komandiravimo taisyklės?

1 scenarijus. Dvi dvišalės operacijos

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas gabena pilną sunkvežimį krovinių iš Vilniaus (LT) į Paryžių (FR). Vairuotojas visus krovinius iškrauna Paryžiuje. Tada, grįždamas, vairuotojas pakrauna krovinius Paryžiuje, kad pristatytų juos į Vilnių (LT).

Išvada. Vairuotojas atliko dvi dvišales vežimo operacijas: vieną iš LT (įsisteigimo valstybės narės) į FR (priimančiąją šalį), o kitą – iš FR atgal į LT. Vadinasi, viso reiso metu vairuotojui nebuvo taikomos komandiravimo taisyklės.

2 scenarijus. Dvišalės operacijos su trimis iškrovimo vietomis

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių. Tada vairuotojas važiuoja į Berlyną (DE) ir iškrauna trečdalį krovinių, o paskui į Antverpeną (BE) ir ten iškrauna dar trečdalį krovinių. Po to vairuotojas toliau važiuoja į Lioną (FR) ir iškrauna likusį trečdalį krovinių.

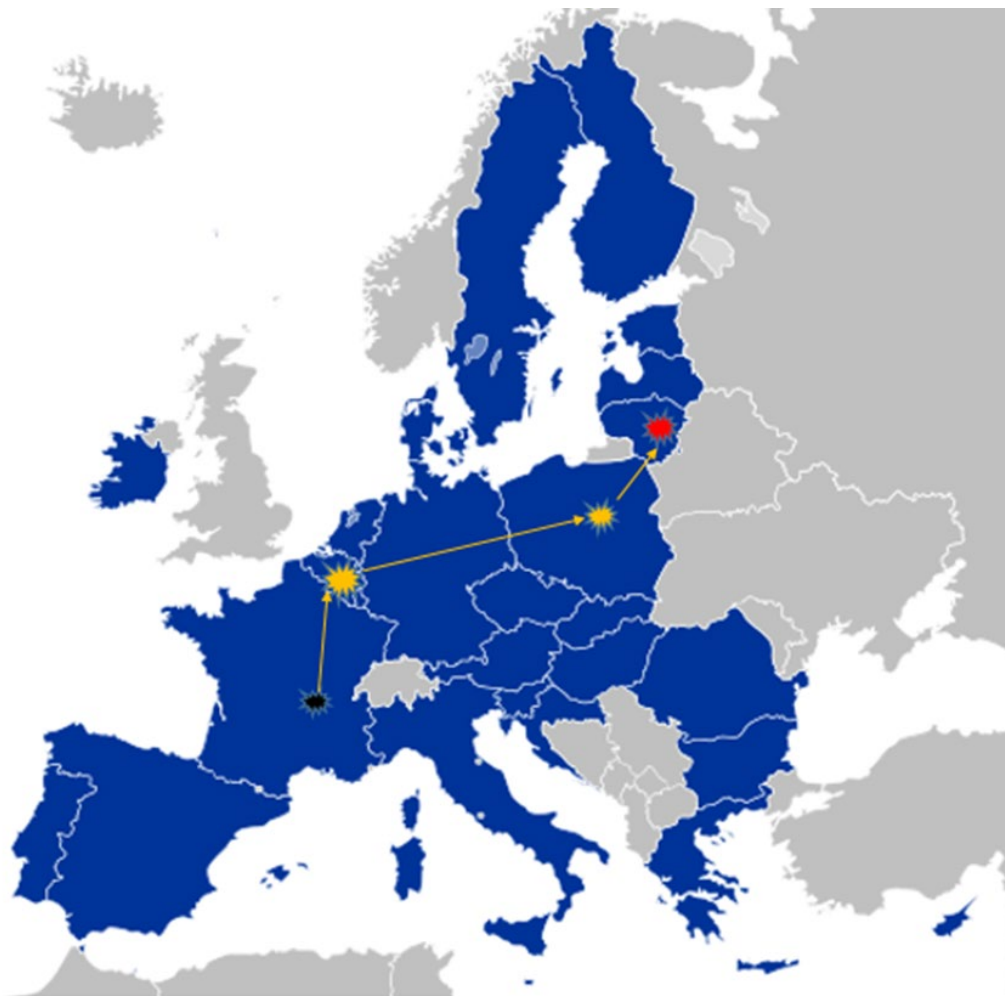

Išvada. Vieno reiso metu vairuotojas atliko tris dvišales operacijas. Reisas prasidėjo pakrovus pilną sunkvežimį krovinių LT (įsisteigimo valstybėje narėje), kurie vėliau buvo iškrauti trijose skirtingose šalyse (dalinis krovinių iškrovimas DE, BE, FR). Kadangi vieno reiso metu gali būti atliekamos kelios dvišalės vežimo operacijos, kurioms taikoma išimtis (t. y. kiekvienai iš jų taikomas atskiras važtaraštis)¹⁴, viso reiso metu vairuotojui netaikomos komandiravimo taisyklės.

¹⁴ Direktyvos (ES) 2020/1057 10 konstatuojamoji dalis: „kai vairuotojas dalyvauja dvišalėse vežimo operacijose, vykdomose iš valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi įmonė (toliau – įsisteigimo valstybė narė), į kitos valstybės narės ar trečiosios valstybės teritoriją arba atgal į įsisteigimo valstybę narę, paslaugos pobūdis yra glaudžiai susijęs su įsisteigimo valstybe nare. Tikėtina, kad vienos kelionės metu vairuotojas atliks kelias dvišales vežimo operacijas.“

3 scenarijus. Dvišalės operacijos su trimis pakrovimo vietomis

Atlikęs 2 scenarijuje aprašytas operacijas, grįždamas atgal į LT, Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas pakrauna trečdalį sunkvežimio krovinių Lione (FR). Tada vairuotojas važiuoja į Briuselį (BE) ir pakrauna kitą trečdalį sunkvežimio krovinių, o tada – į Varšuvą (PL) ir pakrauna likusį trečdalį sunkvežimio krovinių. Po to vairuotojas toliau važiuoja į Vilnių (LT), kad iškrautų visus krovinius.

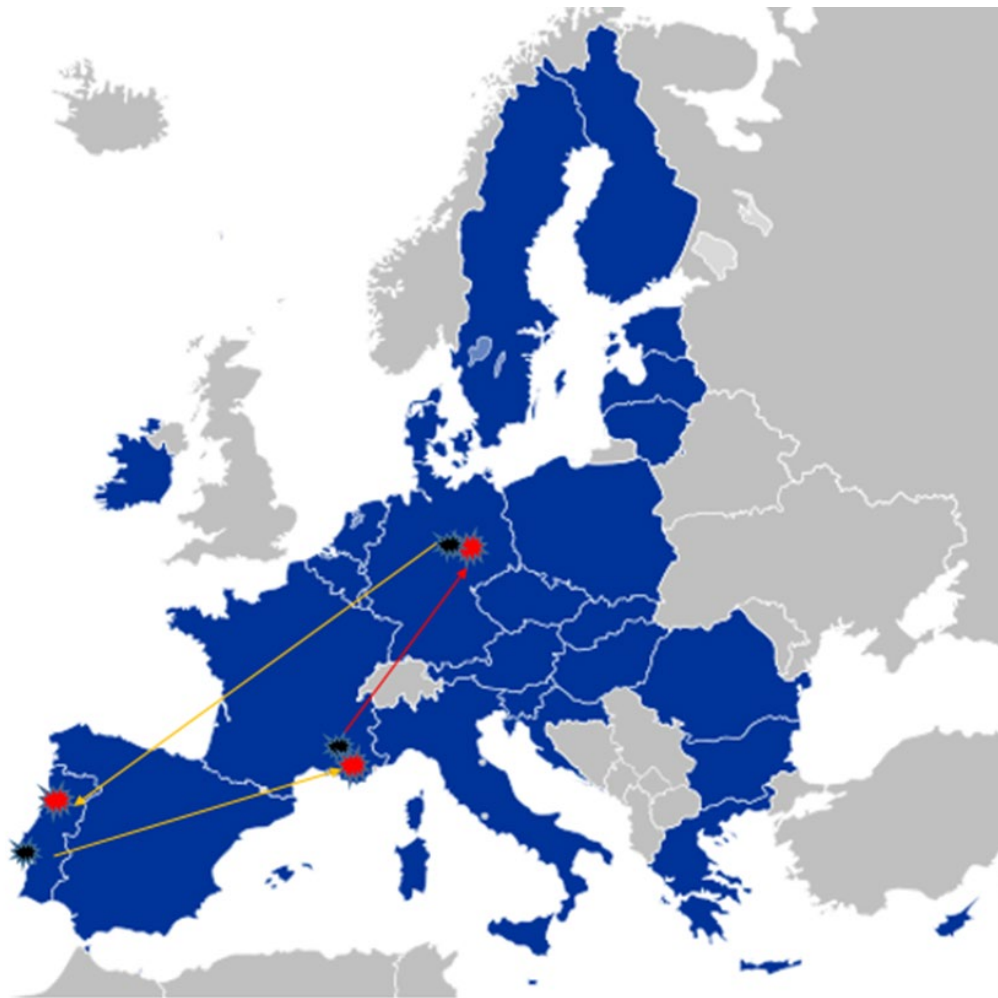

Išvada. Vieno reiso atgal į įsisteigimo valstybę narę metu vairuotojas atliko tris dvišales operacijas. Kadangi vieno reiso metu gali būti atliekamos kelios dvišalės vežimo operacijos, kurioms taikoma išimtis (t. y. kiekvienai iš jų taikomas atskiras važtaraštis), viso reiso metu vairuotojui netaikomos komandiravimo taisyklės.

II. VEŽIMAS kitos šalies kelių transporto priemone

2. Ar vairuotojams, vykdančioms vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijas, taikomos vairuotojų komandiravimo taisyklės?

4 scenarijus. Vežimas kitos šalies kelių transporto priemone dviejų dvišalių operacijų metu Portugalijoje (PT) įsisteigusios įmonės vairuotojas gabena pilną sunkvežimį krovinių iš Lisabonos (PT) į Marselį (FR). Vairuotojas iškrauna krovinius Marselyje. Marselyje (FR) vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir iškrauna juos Berlyne (DE). Berlyne vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir iškrauna juos Porte (PT).

Išvada. Vairuotojas atliko dvi skirtingas dvišales operacijas ir vieną vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją. Pirmoji dvišalė operacija prasidėjo PT (įsisteigimo valstybėje narėje) pakraunant krovinius ir baigėsi FR iškraunant tuos krovinius. Antroji dvišalė operacija buvo atliekama nuo krovinių pakrovimo DE iki jų iškrovimo PT (įsisteigimo valstybėje narėje). Abiejų dvišalių operacijų metu vairuotojui netaikomos komandiravimo taisyklės. Krovinių pakrovimo FR ir iškrovimo DE operacija – tai vežimas kitos šalies kelių transporto priemone, nesujęs su nė viena iš dviejų dvišalių operacijų. Todėl vairuotojas tampa komandiruotas į FR, kai pasibaigus dvišalei operacijai pradeda važiuoti į pakrovimo vietą, kad pakrautų krovinius, kurie turi būti gabenami vykdant vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją. Komandiravimas į FR baigiasi, kai vairuotojas išvyksta iš Prancūzijos teritorijos. Tuomet vairuotojas laikomas komandiruotu į DE nuo įvažiavimo į DE teritoriją iki krovinių iškrovimo toje valstybėje narėje.

5 scenarijus. Vežimas kitos šalies kelių transporto priemone dvišalės operacijos ir reiso be krovinio metu

Portugalijoje (PT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Lisabonoje (PT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir važiuoja į Berlyną (DE) ir ten šie kroviniai iškraunami. Berlyne (DE) vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį kitų krovinių ir iškrauna juos Madride (ES). Tuomet vairuotojas iš Madrido (ES) į savo įsisteigimo valstybę narę (PT) vyksta be krovinio.

Išvada. Vairuotojas atliko vieną dvišalę vežimo operaciją iš PT į DE, vieną vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją iš DE į ES ir vieną reisą be krovinio atgal iš ES į PT. Vairuotojas tampa komandiruotas į DE, kai pasibaigus dvišalei operacijai pradeda važiuoti į pakrovimo vietą, kad pakrautų krovinius, kurie turi būti gabenami vykdant vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją iš DE į ES. Komandiravimas į DE baigiasi, kai vairuotojas išvyksta iš DE teritorijos. Tada vairuotojas laikomas komanduruotu į ES nuo to momento, kai įvažiuoja į ES teritoriją, iki tol, kol iš DE atvežtos prekės, vykdant vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją, yra iškraunamos ir vairuotojas baigia vykdyti vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją. Grįžtamasis reisas be krovinio per ES teritoriją nelaikomas komanduruote. Vairuotojas nelaikomas komanduruotu į FR, kurią kerta dvišalio reiso iš PT į DE ir vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijos iš DE į ES metu.

3. Kokiems ribotiems papildomiems pakrovimo ir (arba) iškrovimo veiksams komandiravimo taisyklės nėra taikomos?

Vairuotojui netaikomos komandiravimo taisyklės, jeigu jis, vykdydamas dvišalę vežimo operaciją, taip pat atlieka **vieną vežimo kitos šalies kelių transporto priemone** pakrovimo ir (arba) iškrovimo **veiksmą** valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, kurią vairuotojas kerta, su sąlyga, kad vairuotojas nepakrauna prekių ir neiškrauna jų toje pačioje valstybėje narėje.

Tai įmanoma, pavyzdžiui, kai vairuotojas vykdo dvišalę operaciją neturėdamas pilno sunkvežimio krovinių, o norėdamas maksimaliai išnaudoti transporto priemonės pakrovimo pajėgumus, vairuotojas pakeliui pakrauna papildomų krovinių. Vykdydamas dvišalę operaciją iš įsisteigimo valstybės narės į priimančiąją valstybę narę, vairuotojas gali atlikti vieną vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją (t. y. papildomą pakrovimo ir (arba) iškrovimo veiksmą), kuriai taikoma išimtis. Kai iš įsisteigimo valstybės narės ir į įsisteigimo valstybę narę vykdomos dvi iš eilės dvišalės operacijos, kiekvienos iš jų metu gali būti atliekama viena papildoma vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacija, kuriai taikoma išimtis. Tai vadinamoji **1 + 1 taisyklė**.

6 scenarijus. Dvi dvišalės operacijos su dviem vežimais kitos šalies kelių transporto priemone (1+1)

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pusę sunkvežimio krovinių, kurie turi būti pristatyti į Barseloną (ES). Vairuotojas sustoja Berlyne (DE) ir pakrauna likusią pusę sunkvežimio kitų krovinių. Tada vairuotojas vyksta į Briuselį (BE) ir iškrauna tuos krovinius, kuriuos pakrovė Berlyne (DE). Po to vairuotojas tęsia reisą ir Barselonoje (ES) iškrauna Vilniuje (LT) pakrautus krovinius. Atlikdamas grįžtamąją dvišalę operaciją, vairuotojas Barselonoje (ES) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių. Vairuotojas sustoja Briuselyje, kad iškrautų pusę krovinių. Tada vairuotojas toliau vyksta į Vilnių (LT), kad iškrautų likusią pusę krovinių.

Išvada. Vairuotojas atliko dvi dvišales vežimo operacijas su vienu papildomu pakrovimo ir (arba) iškrovimo veiksmu (vežimu kitos šalies kelių transporto priemone) kiekvienos dvišalės operacijos metu. Pirmoji dvišalė operacija buvo vykdoma iš LT į ES su vienu papildomu veiksmu, kuriam taikoma išimtis (t. y. krovinių pakrovimu DE ir iškrovimu BE). Antroji (grįžtamoji) dvišalė operacija buvo vykdoma iš ES į LT taip pat su vienu papildomu veiksmu, kuriam taikoma išimtis (t. y. krovinių pakrovimu ES ir daliniu iškrovimu BE). Viso reiso metu vairuotojui komandiravimo taisyklės netaikomos.

Pažymėtina, kad vienas papildomas veiksmas, kuriam taikoma išimtis, gali būti:

- pakrovimo veiksmas;
- iškrovimo veiksmas arba
- pakrovimo ir iškrovimo veiksmas,

kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2020/1057 1 straipsnio 3 dalyje.

4. Ar gali vairuotojas, vykdydamas grįžtamąją dvišalę vežimo operaciją į įsisteigimo valstybę narę, atlikti du papildomus veiksmus, kuriems taikoma išimtis, jei dvišalės operacijos iš įsisteigimo valstybės narės metu nebuvo atliekami jokie papildomi veiksmai?

Taip, jei vairuotojas nepasinaudojo galimybe dvišalės vežimo operacijos iš įsisteigimo valstybės narės metu atlikti vieną papildomą pakrovimo ir (arba) iškrovimo (vežimo kitos šalies kelių transporto priemone) veiksmą, kuriam taikoma išimtis, o po šios operacijos vykdoma grįžtamoji dvišalė operacija į įsisteigimo valstybę narę, per šią grįžtamąją dvišalę operaciją galima atlikti du papildomas pakrovimo ir (arba) iškrovimo (vežimo kitos šalies kelių transporto priemone) veiksmus, kuriems taikoma išimtis. Tai vadinamoji **0 + +2 taisyklė**.

7 scenarijus. Viena dvišalė operacija su dviem vežimais kitos šalies kelių transporto priemone (0 + 2)

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir pristato jį į Madridą (ES).

Tada vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių Madride (ES). Vairuotojas sustoja Briuselyje (BE), kad iškrautų ketvirtadalį krovinių. Tada vairuotojas vyksta į Berlyną (DE) ir iškrauna dar vieną ketvirtadalį krovinių. Tada vairuotojas toliau vyksta į Vilnių (LT), kad iškrautų likusią pusę krovinių.

Išvada. Vairuotojas grįžtamosios dvišalės operacijos metu atliko dvi dvišales vežimo operacijas su dviem papildomais iškrovimo veiksmais (kurie yra vežimas kitos šalies kelių transporto priemone). Pirmoji dvišalė operacija buvo vykdoma iš LT į ES be jokių papildomų veiksmų kelionės metu. Antroji (grįžtamoji) dvišalė operacija buvo vykdoma iš ES į LT su dviem papildomais veiksmais (t. y. vežimo kitos šalies kelių transporto

priemone operacija ES–BE ir ES–DE, kurią sudaro du papildomi iškrovimo veiksmai), kuriems taikoma išimtis. Viso reiso metu vairuotojui komandiravimo taisyklės netaikomos.

8 scenarijus. Viena dvišalė operacija su dviem vežimais kitos šalies kelių transporto priemone (0 + 2)

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir pristato jį į Barseloną (ES). Vairuotojas pakrauna pusę sunkvežimio krovinių Barselonoje (ES) ir vėliau sustoja Lione (FR) ir pakrauna likusią pusę kitos rūšies krovinių. Tada vairuotojas vyksta į Briuselį (BE) ir iškrauna tuos krovinius, kuriuos pakrovė Lione (FR). Toliau vairuotojas tęsia kelionę į Berlyną (DE) ir ten pakrauna pusę sunkvežimio kitų krovinių, kurie vėliau iškraunami Varšuvoje (PL). Galiausiai, vairuotojas tęsia kelionę į Vilnių (LT), kur iškrauna Barselonoje (ES) pakrautus krovinius.

Išvada. Vairuotojas grįžtamosios dvišalės operacijos metu atliko dvi dvišales vežimo operacijas su dviem papildomais veiksmais, kiekvieno iš kurių metu buvo atliktas pakrovimo ir iškrovimo veiksmas (vežimas kitos šalies kelių transporto priemone). Pirmoji dvišalė operacija buvo vykdoma iš LT į ES be jokių papildomų veiksmų kelionės metu. Antroji (grįžtamoji) dvišalė operacija buvo vykdoma iš ES į LT su dviem papildomais veiksmais (t. y. vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijomis FR–BE ir DE–PL, kurių kiekvieną sudaro papildomas pakrovimo ir iškrovimo veiksmas), kuriems taikoma išimtis. Viso reiso metu vairuotojui komandiravimo taisyklės netaikomos.

5. Jei vykdant dvišalę vežimo operaciją atliekamas daugiau nei vienas papildomas veiksmas, kuriam iš šių veiksmų taikoma išimtis, o kuriam – komandiravimo taisyklės?

Jeigu kelios vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijos atliekamos vykdant dvišalę operaciją, komandiravimo taisyklės netaikomos **pirmajam veiksmui** (1 + 1 taisyklės atveju) arba **dviem pirmiesiems veiksams** (0 + 2 taisyklės atveju). Taigi, kai vežėjas atlieka trečią papildomą veiksmą (pagal 1 + 1 scenarijų arba 0 + 2 scenarijų) ar daugiau papildomų veiksmų, tokiems papildomiems veiksams nebetaikoma išimtis, todėl jiems komandiravimo taisyklės taikomos.

9 scenarijus. Dvišalė operacija su vienu vežimu kitos šalies kelių transporto priemone, kuriam taikoma išimtis, ir vienu vežimu kitos šalies kelių transporto priemone, kuriam išimtis netaikoma

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pusę sunkvežimio krovinių, kurie turi būti pristatyti į Madridą (ES). Vykdamas į Madridą vairuotojas sustoja Varšuvoje (PL) ir pakrauna likusią pusę sunkvežimio kitų krovinių, kurie turi būti pristatyti į Berlyną (DE). Berlyne (DE) iškroves krovinius iš Varšuvos, vairuotojas tada Berlyne pakrauna pusę sunkvežimio kitos rūšies krovinių ir iškrauna juos Briuselyje (BE). Tada vairuotojas tęsia kelionę į Madridą (ES) ir iškrauna tuos krovinius, kuriuos pakrovė Vilniuje (LT).

Išvada. Vairuotojas atliko vieną dvišalę vežimo operaciją (iš LT į ES) ir du papildomus pakrovimo ir iškrovimo veiksmus (vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijas) jos metu. Pirmajam papildomam veiksmui, kai prekės pakraunamos PL ir iškraunamos DE, komandiravimo taisyklės netaikomos, o antrajam papildomam veiksmui, kai prekės pakraunamos DE ir iškraunamos BE, komandiravimo taisyklės taikomos. Taip yra dėl to, kad vairuotojas jau pasinaudojo galimybe atlikti vieną papildomą pakrovimo ir iškrovimo veiksmą, kuriam taikoma išimtis. Komandiravimo taisyklės pradedamos taikyti pakrovus krovinius Berlyne (DE), o baigiamos taikyti, kai šie kroviniai iškraunami Briuselyje (BE), nes tada vairuotojas toliau tęsia dvišalę operaciją, kuriai komandiravimo taisyklės netaikomos. Taigi, vairuotojas laikomas komandiruotu į DE nuo to momento, kai pakrauna prekes Berlyne, ir nebelaikomas

komandiruoju, kai išvyksta iš DE teritorijos. Tada vairuotojas laikomas komandiruoju į BE nuo įvažiavimo į BE teritoriją iki krovinių iškrovimo Briuselyje. Iškrovęs krovinius Briuselyje, vairuotojas toliau tęsia dvišalę operaciją, kuriai komandiravimo taisyklės netaikomos.

III. KABOTAŽAS

10 scenarijus. Dvi dvišalės operacijos + kabotažas

Portugalijoje (PT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Lisabonoje (PT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir pristato juos į Hamburgą (DE). Iškrovęs krovinius Hamburge (DE), vairuotojas pakrauna sunkvežimį kitų krovinių ir iškrauna juos Miunchene (DE). Tada Miunchene (DE) vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių, kurie turi būti pristatyti į Lisaboną (PT).

Išvada. Vairuotojas įvykdė dvi dvišales operacijas (vieną iš PT į DE ir kitą iš DE atgal į PT) ir vieną kabotažo operaciją Vokietijoje. Vairuotojas laikomas komandiruoju į DE. Komandiravimas prasideda po dvišalės operacijos užbaigimo (krovinių iškrovimo Hamburge), kai pradeda važiuoti į pakrovimo vietą DE kabotažo operacijai. Komandiravimas tęsiasi kabotažo operacijos metu ir pasibaigia, kai kroviniai iškraunami ir kabotažo operacija užbaigiama. Vairuotojas nelaikomas komandiruoju į DE po kabotažo operacijos pabaigos ir iki to momento, kai pradeda vykdyti grįžtamąją dvišalę operaciją (t. y.: kol vyksta į pakrovimo vietą, pakrauna krovinius dvišalei operacijai ir gabena juos per DE teritoriją).

IV. TRANZITAS

6. Kas yra tranzitas ir ar jis nepatenka į komandiravimo taisyklių taikymo sritį?

Tranzito sąvokai būdinga tai, kad vairuotojas kerta valstybės narės teritoriją neiškraudamas ir nepakraudamas krovinio joje. Todėl sustojimai dėl, pavyzdžiui, higienos priežasčių, degalų pildymo, pertraukų ar poilsio laikotarpiui, nedaro įtakos tam, kad vairuotojo buvimas valstybėje narėje būtų laikomas tranzitu¹⁵. Tai reiškia, kad tranzitas nepatenka į komandiravimo taisyklių taikymo sritį.

11 scenarijus. Tranzitas + dvišalė operacija + vežimas kitos šalies kelių transporto priemone + tranzitas

Portugalijoje (PT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Lisabonoje (PT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių, kurie turi būti pristatyti į Madridą (ES). Madride (ES) vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių, kurie turi būti pristatyti į Dortmundą (DE). Iškovęs krovinius Dortmunde vairuotojas grįžta į Lisaboną (PT) be krovinio.

Išvada. Vairuotojas įvykdė vieną dvišalę operaciją iš PT į ES, vieną vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją iš ES į DE ir vieną reisą be krovinio iš DE atgal į PT. Vairuotojas dvišalės operacijos metu nelaikomas komandiruoju į ES. Vairuotojas tampa komandiruoju į ES po dvišalės operacijos užbaigimo (krovinio iškrovimo Madride), kai pradeda važiuoti į pakrovimo vietą, kad pakrautų krovinį vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijai iš ES į DE. Komandiravimas į ES pasibaigia, kai vairuotojas išvyksta iš ES teritorijos. Tada vairuotojas laikomas komandiruoju į DE nuo įvažiavimo į DE teritoriją momento iki vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijos užbaigimo DE. Pabaigęs vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją, vairuotojas reiso be krovinio atgal į PT metu nelaikomas komandiruoju į DE. Vairuotojas nelaikomas komandiruoju į FR ar į BE, nes vykdydamas vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją pravažiuoja šių valstybių teritorijas tranzitu.

¹⁵ Direktyvos (ES) 2020/1057 11 konstatuojamoji dalis.

V. REISAI BE KROVINIO

7. *Ar reisas be krovinių yra tas pats kas tranzitas?*

Ne. Tranzito atveju komandiravimo taisyklės niekada netaikomos, o reiso be krovinių¹⁶ atveju – netaikomos, jei jis vykdomas atliekant dvišalę operaciją, ir taikomos, jei jis vykdomas atliekant kabotažą arba ne dvišalę tarptautinę operaciją, kuriai taikomos komandiravimo taisyklės (t. y. vežimą kitos šalies kelių transporto priemone).

Iš esmės komandiravimas baigiasi iškrovus krovinius, vežamus vykdant operaciją, kuriai taikomos komandiravimo taisyklės (pvz., kabotažą arba vežimą kitos šalies kelių transporto priemone). Tolesnis reiso be krovinių laikymas komandiravimu arba išimties taikymas priklauso nuo to, ar naujai operacijai, dėl kurios atliekamas tas reisas be krovinių, taikomos komandiravimo taisyklės, ar ne. Šiuo atveju svarbu pažymėti, kad vairuotojas nelaikomas komandiruotu, jei po krovinių iškrovimo operacijos, kuriai taikomos komandiravimo taisyklės, metu jis vyksta atgal į savo įsisteigimo valstybę narę be krovinių.

---

¹⁶ Reglamento (EB) Nr. 1072/2009 2 straipsnio 2 dalyje teigiama: tarptautinis vežimas – tai:

- a) pakrautos transporto priemonės reisas, kai išvykimo ir atvykimo punktai yra dviejose skirtingose valstybėse narėse, tranzitu kertant arba nekertant vieną ar kelias valstybes nares ar trečiąsias šalis;
- b) pakrautos transporto priemonės reisas iš vienos valstybės narės į trečiąją šalį arba atvirkščiai, tranzitu kertant arba nekertant vieną ar kelias valstybes nares ar trečiąsias šalis;
- c) pakrautos transporto priemonės reisas tarp trečiųjų šalių tranzitu kertant vienos ar kelių valstybių narių teritorijas arba
- d) nepakrautos transporto priemonės reisas, susijęs su a, b ir c punktuose nurodytomis transporto operacijomis;

12 scenarijus. Dvišalė operacija + reisas be krovinio

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir iškrauna juos Paryžiuje (FR). Grįždamas iš Prancūzijos (FR) į Lietuvą (LT) vairuotojas važiuoja be krovinio.

Išvada. Vairuotojas įvykdė vieną dvišalę vežimo operaciją iš LT į FR, o vėliau – reisą be krovinio iš FR atgal į LT. Viso reiso metu vairuotojas nelaikomas komandiruoju: nei dvišalės operacijos į FR metu, nei reiso be krovinio, vykusio po dvišalės operacijos iš įsisteigimo valstybės narės užbaigimo grįžtant į ją atgal, metu.

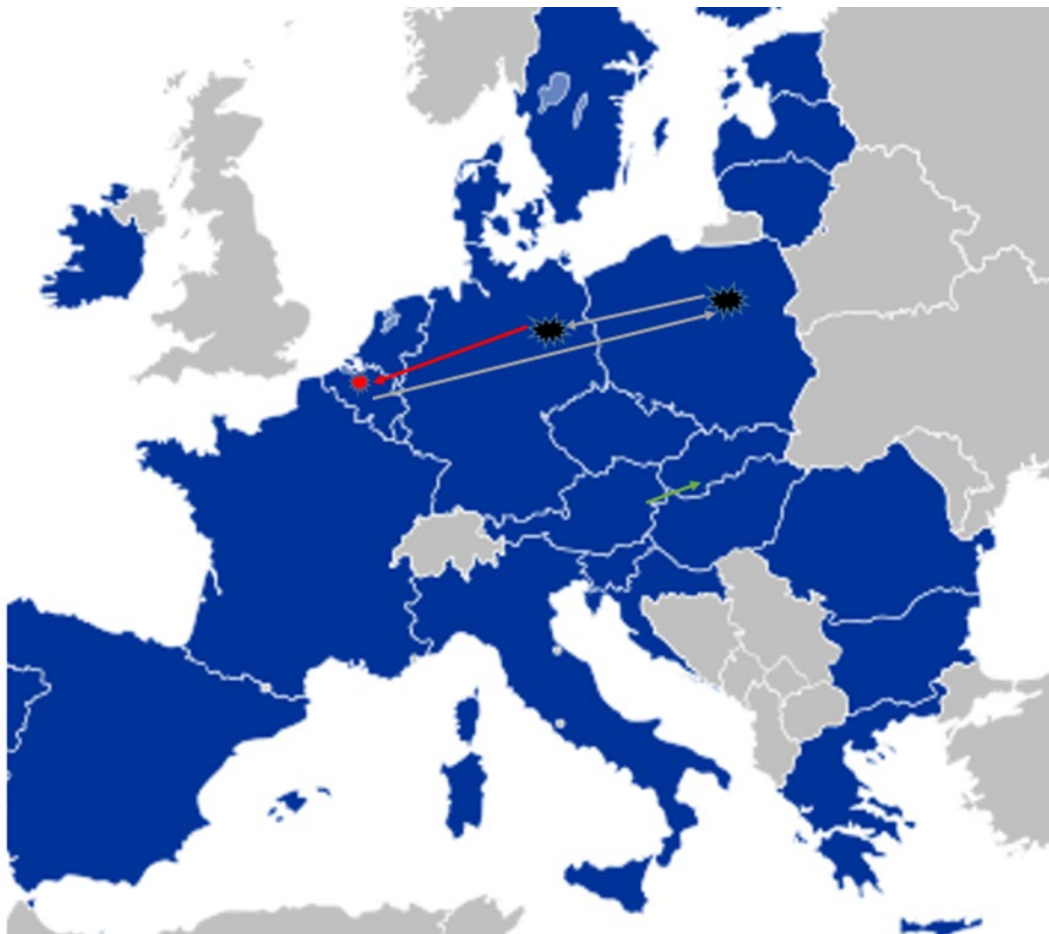
13 scenarijus. Dvi dvišalės operacijos + vienas reisas be krovinių

Lietuvoje (LT) įsisteigusios įmonės vairuotojas Vilniuje (LT) pakrauna krovinius ir iškrauna juos Paryžiuje (FR). Vairuotojas toliau vyksta be krovinių iš Paryžiaus (FR) į Antverpeną (BE). Tada vairuotojas pakrauna krovinius Antverpene (BE) ir vėliau iškrauna juos Vilniuje (LT).

Išvada. Vairuotojas atliko vieną reisą be krovinių tarp dviejų dvišalių vežimo operacijų. Pirmoji dvišalė operacija įvyko iš LT į FR, o antroji – iš BE į LT. Reisas be krovinių iš FR į BE turėtų būti laikomas atliekamu kartu su antrąja dvišale vežimo operacija, prasidedančia BE, todėl komandiravimo taisyklės netaikomos. Todėl visų šių operacijų metu vairuotojas nelaikytinas komandiruotu.

14 scenarijus. Du reisai be krovinių + vienas vežimas kitos šalies kelių transporto priemone
Lenkijoje (PL) įsisteigusios įmonės vairuotojas atlieka reisą be krovinių iš Varšuvos (PL) į Berlyną (DE). Berlyne (DE) vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių ir iškrauna juos Briuselyje (BE). Tada vairuotojas vyksta iš Briuselio (BE) į Varšuvą (PL) be krovinių.

Išvada. Vairuotojas atliko du skirtingus reisus be krovinių ir tarp jų – vieną vežimą kitos šalies kelių transporto priemone. Po pirmojo reiso be krovinių iš PL į DE vyko vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacija iš DE į BE, po jos vyko reisas be krovinių iš BE atgal į PL. Reisas be krovinių iš PL į DE vykdomas kartu su vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacija, kuri prasideda DE. Todėl vairuotojas laikomas komandiruojamu į DE nuo įvažiavimo į DE teritoriją iki išvažiavimo iš DE teritorijos. Šis laikotarpis apima važiavimą be krovinių į pakrovimo vietą DE, krovinių pakrovimą DE ir jų vežimą per DE teritoriją. Tada vairuotojas laikomas komandiruojamu į BE nuo įvažiavimo į BE teritoriją momento iki vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijos užbaigimo BE. Reiso be krovinių metu po vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operacijos grįždamas į įsisteigimo valstybę narę vairuotojas nelaikomas komandiruojamu į BE. Vairuotojas nelaikomas komandiruojamu į NL, kai vykdo vežimo kitos šalies kelių transporto priemone operaciją iš DE į BE, nes tik kerta NL teritoriją, bet joje nepakrauna ir neiškrauna krovinių.

15 scenarijus. Dvi dvišalės operacijos + kabotažas + du reisai be krovinio

Vokietijoje (DE) įsisteigusios įmonės vairuotojas Berlyne (DE) pakrauna pilną sunkvežimį krovinių, vyksta į Paryžių (FR) ir iškrauna visus krovinius. Tada vairuotojas vyksta į Lioną (FR) be krovinių ir jame pakrauna krovinius, kuriuos vėliau iškrauna Marselyje (FR). Tada vairuotojas vyksta iš Marselio (FR) į Nantą (FR) be krovinių. Grįždamas į Vokietiją (DE), vairuotojas pakrauna pilną sunkvežimį krovinių Nante (FR) ir iškrauna juos Berlyne (DE).

Išvada. Vairuotojas atliko dvi dvišales vežimo operacijas (iš DE į FR ir iš FR į DE), vieną kabotažo operaciją FR ir du reisus be krovinių FR. Pirmoji dvišalė operacija iš DE pasibaigė iškrovus krovinius Paryžiuje (FR). Vairuotojas tampa komandiruoju FR po dvišalės operacijos užbaigimo, kai pradeda važiuoti (be krovinių) į pakrovimo vietą, kurioje pakrauna krovinius, vežtinus pagal kabotažo operaciją FR. Komandiravimas į FR baigiasi, kai baigiama kabotažo operacija, nes po to vairuotojas vyksta tuščiu sunkvežimiu pakrauti krovinių, kurie turi būti pristatyti vykdant dvišalę operaciją iš FR į DE. Taigi pirmajam reisui be krovinių iš Paryžiaus į Lioną taikomos komandiravimo taisyklės, nes šis reisas susijęs su kabotažo operacija, atliekama tarp Liono ir Marselio. Antrajam reisui be krovinių tarp Marselio ir Nanto netaikomos komandiravimo taisyklės, nes šis reisas yra susijęs su grįžtama dvišale operacija iš Nanto (FR) į Berlyną (DE), kuriai komandiravimo taisyklės netaikomos.